

?Acaba Kur'an Tek Başına Yeterli Midir

<"xml encoding="UTF-8?">

Acaba Kur'an Tek Başına Yeterli Midir?

Ayetullah Cafer Subhani

Acaba Kur'an tek başına insanın hidayeti için yeterli midir? Kur'an'ı anlama hususunda
Peygamber'in sünnetine ihtiyaç yok mudur?

Cevap

Hatırlatmak gerekir ki münezzeh olan Allah insan için akıl ve kitabın yanı sıra bir takım
hüccetler de göndermiştir.

Allah'ın hücceti kitaba özgü değildir. Zira bütün Müslümanların hakkında ittifak ettikleri
Kur'an'dan ve deruni bir hüccet olan akıldan sonra, iki ayrı hüccet daha vardır:

1-Peygamber'in hareket ve davranışları (sünnet)

2-Peygamber'in gerçek halifesinin (Ehl-i Beyt'inin) söz ve davranışları
Peygamber'in söz ve davranışları Kur'an açısından bütün Müslümanlar için bir hüccet ve
delildir.

Hiçbir Müslüman Peygamber'in sünnetlerini ve nebevi hadisleri görmezlikten gelemaz. Zira
Kur'an Peygamber hakkında şöyle buyurmuştur: "Allah'ın o (fethedilen) şehir halkından
peygamberine verdiği fey,

Allah'a, Peygamber'e, onunla yakınlık sahiplerine, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara aittir.
Böylece (bu mallar) sizden zengin olanlar arasında dönüp dolaşan bir servet olmasın.

Peygamber size ne verirse artık onu alın, sizi neden sakındırırsa artık ondan sakının ve Allah'tan

sakınıp korkun. Şüphesiz Allah, cezası pek şiddetli olandır."

Hakeza Allah-u Teala Peygamber (s.a.a) hakkında şöyle buyurmuştur: "O, hevâdan (kendi istek, düşünce ve tutkularına göre) konuşmaz.

O (söyledikleri) yalnızca vahyolunmakta olan bir vahiydir."

Peygamber'in (s.a.a) itreti de bizzat Peygamber'in kendi ifadesiyle bir başka hüccet ve ikinci delil konumundadır.

Kur'an ve itret arasında kıyamete kadar bir ayrılık söz konusu değildir. Dünya Müslümanları her ne kadar Peygamber'den (s.a.a) sonraki hilafet konusunda farklı görüşlere sahip olsalar da Peygamber'in itretinin en büyük fikri sığınak olduğu hususunda her ne kadar ameli olarak bu fikre uymasalar da hiçbir ihtilaf söz konusu değildir.

Sekaleyn hadisinin de açıkça belirttiği gibi Peygamber'den sonra ümmetin ilmi ve fikri sığınağı Ehl-i Beyttir. Yani masum imamlardır. Zira hadiste, itret kelimesi, Kur'an'ın yanında yer almıştır.

Dolayısıyla da Ehl-i Beyt'in ilim ve bilgisi gerçekleri göstermekte, hata yapmamakta ve her türlü sürçmeden korunmuş bulunmaktadır.

Zira kıyamet gününe kadar Kur'an ile kopmaz bağları olan bu kimseler, tıpkı Kur'an gibi hata ve yanlışlıktan güven içinde olmalıdır.

Öte yandan Ehl-i Beyt'in hadisleri Peygamber-i Ekrem'den (s.a.a) alındığı için hem Peygamber'in sünneti ve hem de Ehl-i Beyt'in hadisleri, hüccet açısından aynı konumda bulunmaktadır.

Sekaleyn hadisi, İslami mütevatir olan hadislerden biridir. İslam bilginleri mütevatir olarak bu hadisi Peygamber-i Ekrem'den nakletmiştir. Bu hadisin senetlerine hangi asırda müracaat edilirse edilsin,

bu hadisin Peygamber-i Ekrem'den (s.a.a) sudur ettiği hakkında kesinlik vardır. Hiç kimse her ne kadar şüpheli de olsa, bu hadisin sıhhati ve sağlamlığı hususunda şüphe edemez.

Ehl-i Sünnet bilginlerine göre bu hadisin senedi, sağlamdır. Şimdi bu alimlerden bazısının sekaleyn hadisi hakkındaki görüşlerini aktaralım.

Menavi şöyle diyor: "Yirmiden fazla sahabi, bu hadisi Peygamber-i Ekrem'den (s.a.a) nakletmiştir."

İbn-i Hacer Askalani şöyle yazmaktadır: "Sekalyn hadisi yirmiden fazla senetle nakledilmiştir."

Büyük Şia alimi Merhum Mir Hamid Hüseyin (Ö.1306) bu hadisi tümü Ehl-i Sünnet bilginlerinin kalemile yazılmış olan 502 kitaptan nakletmiştir.

Bu bilginin Sekaleyn hadisinin senet ve delaleti hakkındaki araştırmalarının toplamı 6 cilt halinde basılmıştır.

Bu kitaba müracaat edildiği takdirde Sakaleyn hadisinin azameti kendiliğinden anlaşılmış olacaktır.

Eğer bu hadisin Şia ravilerini ve bu hadisin içinde yer aldığı kitapları da bu yollara ekleyecek olursak, Sekaleyn hadisi muteber ve mütevatir bir hadis olarak ortaya çıkacaktır.

Gadir hadisi dışında benzeri bir hadis, bulunmamaktadır. Sekaleyn hadisinin metni şöyledir: "Şüphesiz ben sizlere iki değerli emanet bırakıyorum.

Bunlar Allah'ın kitabı ve benim itretim, Ehl-i Beyt'imdir. Bunlara sarıldığınız müddetçe ebedi olarak sapmazsınız ve bu ikisi (Kur'an ve Ehl-i Beyt) havuzda yanıma gelinceye kadar, asla birbirinden ayrılmazlar."

İslami Hükümleri Anlamada Peygamber'in Sünnetine İhtiyaç Kur'an'ın bütün hususlarda yol gösterici olduğu ve en ince detayına kadar her konuya açıklık getirdiği nasıl söylenebilir.

Oysa namaz, oruç ve hac gibi ibadetler hususunda bir takım maslahatlar sebebiyle ayetler, icmalî bir şekilde beyan edilmiştir ve Allah, bu ayetlerin beyan ve açıklamasını bizzat Peygamber'e bırakmıştır.

Bütün Müslümanlar namaz kılmakta, oruç tutmakta ve Hac merasimine katılmaktadır. Ama eğer bu üç büyük ibadet hakkındaki ayetleri inceleyecek olursanız, ister istemez, "İnsanların hidayeti için Kur'an yeterlidir" sözünün ne kadar hesapsız olduğunu onaylayacaksınız.

Sadece bu üç hususta Peygamber'in beyanına muhtaç durumda değiliz. Alış-veriş, nikah, boşama ve miras gibi hükümler de masum Peygamber tarafından açıklamaların yapılması gerekmektedir.

Elbette biz, Kur'an'ın bütün hususlarda masumun açıklamasına muhtaç olduğunu ve masuma müracaat edilmeksizin Kur'an ayetlerinden hiçbir ayetin belli olmadığını söylemek istemiyoruz.

Ayrıca itiraf etmek gerekir ki hükümler hakkındaki ayetler, sabit bir anlama sahiptir. İlmi imkan dairesinde ayetin anlamı anlaşılabilir. Hatta eğer Kur'an "Şüphesiz biz Kur'an'ı, hatırlatma olsun diye kolaylaştırdık.

Fakat hatırlayıp kendine gelen var mı?" buyurmuşsa, maksat bu grup ayetlerdir. Ama buna rağmen ne yazık ki bizzat Kur'an'ın da tanıklık ettiği üzere Kur'an'daki bir takım ayetler icmali ve özet bir şekilde beyan edilmiştir.

Peygamber'in beyanı, amel tarzı ve açıklaması olmaksızın bu ayetlerin anlamı ve içeriği açıklığa kavuşmamaktadır. Bu ayetlere rağmen Peygamber'i görmezlikten gelmek mümkün müdür?

Burada Kur'an'ın kolay oluşu hakkında başka bir söz daha vardır. Bu tür ayetlerden maksat, Peygamber'in tıpkı o günkü kahinler gibi cinlerin diliyle konuşmadığı ve sözlerinin çok mücmel ve rumuzlu anlaşılmaz olmadığıdır.

Elbette Kur'an tümüyle anlamla doludur. Ama bir konunun anlamlı oluşu, öğretmene ihtiyaç olmadığı anlamında değildir.

Bugün lise ve üniversite kitaplarının sade dille yazıldığı ve kitapların içeriği tümüyle belli olduğu halde öğrenciler, öğretmen olmaksızın bu bilgilerden hakkıyla istifade edememektedir.

Kolay yazılması ve okunması, ayrı bir meseledir, öğretmene ihtiyacın olmaması ise apayrı bir mesele. Kur'an birinci hususu tekit etmektedir; ikinci hususu değil.

Nitekim Allah-u Teala Peygamber'in Kur'an'ı açıkladığını bildirerek şöyle buyurmuştur: "(Onları)

Apaçık deliller ve kitaplarla (gönderdik). Sana da zikri (Kur'an'ı) insanlara kendileri için indirileni
".açıklayasın ve onlar da iyice düşünsünler diye indirdik